

«Bergboreren», 1965.

«Bergboreren» er laget i forbindelse med Atlas Copco A/S sitt bedriftsjubileum (50års jubileum) i 1966, der en gave skulle gis ut til kunder og ansatte.

Gaven skulle produseres i samarbeid med Frambu – et kompetansesenter for sjeldne sykdommer, for funksjonshemmede og deres pårørende. Oppdraget skulle være med å finansiere videre drift av Frambu, og Nils Aas bidro med sin skulptur «Bergboreren». Men engasjementet i å bidra til Kompetansesenteret stoppet ikke der, i 1968 gir Nils Aas Frambu en skulptur til. Denne gang er det en to meter høy skulptur med motivet «mor og barn» i betong, som plasseres ved inngangspartiet.

Aftenposten skriver 30.oktober 1968 om Nils Aas sin gave og engasjement i et intervju med formannen i stiftelsens styre, Odd-Kjus:

«Det er denne virksomheten (*anm. For de med særskilte utfordringer*) som har inspirert Nils Aas til gaven som vi er umåtelig takknemlig for, en virksomhet som for øvrig både han og hans fru Tonje har tatt aktivt del i. (...)Kunstnerens gave både forplikter og inspirerer til økt virksomhet»

Videre forteller Odd-Kjus at Nils Aas hadde akseptert innbydelsen til en liten sammenkomst i anledning kunstgaven, på den betingelse at han ikke skulle overrekkes noe som helst. Men Kjus hadde dristet seg til å overrekke en bukett røde roser til hans kone.

De funksjonshemmede ved Frambu produserte ca. 100 eksemplarer ut fra Nils Aas sin skulptur «Bergboreren», der ca. 70 stk. ble godkjent og signert av Nils Aas, [så en god jobb må de ha gjort.](#)

Den lille skulpturen i terrakotta er utformet i sin enkelhet for et spesifikt formål. Den forteller noe om bedriften den skal representere, og fungerer som et ikke alt for teknisk komplisert støpningsobjekt.

Det er ved en tilfeldighet at den står her i dag. Jarle Gausen, som er oppvokst på Kjerkesvågen, la merke til «Bergboreren» utenfor adm. direktør ved Atlas Copco A/S sitt kontor, gjennom sitt arbeid i Skanska Norge AS. Når han tok den i nærmere øyesyn oppdaget han initialene N.AA 65 på baksiden av skulpturen, og viste godt hvem som sto for den signaturen. Ved en tilfeldighet, så han den samme figuren senere, nede i arkivet på Norsk Vegmuseum. ~~Siden han skulle på helgebek til Inderøy den gang, spurte han om han ikke kunne få låne den med seg, noe han fikk umiddelbar aksept for fra vegmuseets direktør.~~

En skulpturs historie kan være så mangt.

~~Gjenoppdaget og organisert av Jarle Gausen og på ILMÅNEN VEGMUSEUM.~~

I både Bergboreren og Arbeideren til Oslo kommune har Nils Aas valgt å «portrettere» arbeideren. Mannen på gulvet, han som tar de tyngste takene. Arven fra arbeidersamfunnet og oppveksten på Inderøy har tydelig preget hvilke motiv han velger å legge fokus på når han gjør oppdrag for større industri bedrifter. Det er det jordnære Nils Aas velger. Valg av materiale er preget av hvilken kostnad oppdragsgiver ønsker å legge i produksjonen. Og utforming er figurativ noe som gjør den lett å tolke og temaet er tilpasset virksomheten den lages for.